

Deres ref: 20/5894

Oslo, 25. februar 2020

HØRINGSUTTALELSE FRA RETTSPOLITISK FORENING – FORSLAG TIL ENDRINGER I BARNEHAGELOVEN, PLIKT TIL Å VURDERE NORSKKUNNSKAPER

1. Innledning

Rettspolitisk forening (Rpf) er en uavhengig forening bestående av jurister, studenter i juridiske fag og andre interesserte. Rettspolitisk forening arbeider blant annet for å forsvare rettsstatlige verdier og for å bedre den rettslige situasjonen for sosialt vanskeligstilte grupper. Foreninga ønsker med dette å uttale oss om de foreslåtte endringene i barnehageloven.

2. Generelt om forslagene

Rettspolitisk forening er enig i at god språkutvikling er viktig for barns trivsel og mestring i hverdagen her og nå, og for senere læring og sosial kompetanse. Foreninga er derimot negativ til innføring av en plikt til å vurdere alle barns norskkunnskaper før skolestart, og mener økte krav til vurdering og kartlegging særlig kan ta fokus vekk fra en helhetlig tilnærming til barnet, som er sentralt i barnehagepedagogikken. Videre er foreninga bekymret for at forslagene vil innebære en innskrenkning av barnehageansattes autonomi i utøvelsen av sin profesjon, og være et ledd i en utvikling der barnehagen nærmer seg skolens praksis med kartlegging og målstyring.

3. Vurderingsplikten til barnehagene

Rettspolitisk forening mener en vurderingsplikt for barnehagene fremstår overflødig, og at dette er godt nok ivaretatt i dag gjennom regelverk og praksis. Selv om dagens regelverk ikke inneholder en spesifikk lovbestemt plikt til vurdering av norskkunnskaper, viser departementet til at de fleste barnehager allerede i dag foretar slike vurderinger, blant annet av barnets samspill med andre barn og inkludering i lek. Rammepplanen forplikter også personalet til å observere og følge med på barnas språkutvikling. Innføring av rapporteringsplikt for barnehagene vil dermed først og fremst kunne innebære at fokus og tidsbruk dreies vekk fra pedagogisk virksomhet, der de ansatte kan opptre som språklige modeller for barna i lek.

4. Vurderingsplikten til kommunene

Departementet foreslår at vurderingen av norskkunnskaper for barn som ikke går i barnehage skal tillegges kommunene, og være frivillig. Vurdering av norskkunnskaper vil dermed kreve

tillatelse fra foreldrene, som kan medføre at noen barn ikke blir vurdert. Foreninga stiller spørsmål ved om det er undersøkt hvordan de foreslåtte endringene kan slå ut sosialt, ettersom denne gruppen barn allerede står utenfor den vurderingspraksisen som foregår i barnehagene.

5. Om flerspråklighet

I beskrivelsen av bakgrunnen for forslaget viser departementet til statistikk fra Groruddalsatsingen som gir uttrykk for at mange barn har svake norskkunnskaper ved skolestart. Videre foreslås det at en plikt til å vurdere alle barns norskkunnskaper kan bidra til å redusere antall vedtak om særskilt språkopplæring, jf. Opplæringsloven § 2-8. Rettspolitisk forening er kritisk til denne forståelsen av språkutvikling, og understreker at barn lærer språk i ulikt tempo. Dette er ofte spesielt tydelig hos barn med et annet morsmål enn norsk. Forskning har vist at flerspråklige barn som regel følger en annen språkutvikling enn enspråklige barn. Rettspolitisk forening ønsker at det skal være rom for en slik naturlig variasjon i språkutvikling, og at dette ikke skal vurderes som en språkvanske.

Eventuelle spørsmål kan rettes til styret i foreninga på e-post styret2@rpf.no.

Med vennlig hilsen

for Rettspolitisk forening
Kristiane Bugge Dugstad